

nog altoos in zoo lage sferen zweven, dat Eduard Fuchs, op blz. 382 van zijn: „Die Karikature der Europäischen Völker“, onze Nederlandsche caricaturen nog als „Philisterhafte Krämerei“ achter de „blitz-blanke Scheiben“... aan de kaak stelde. Maar sinds kwam er zulk een merkbare keer ten goede, dat ge thans slag op slag onze caricaturen in tal van Europeesche illustratiën vindt overgenomen. Het is zoo, de moreele caricatuur hebben we nog niet. Wat Hogarth en Cruikshank op het laatst der 18e eeuw voor Engeland gaven, missen we nog geheel. Het blad dat zich als Humoristisch bij ons aandient, spot zonder een hooger doel te beoogen, en ieder voelt dat een zoo ziellooze humor geheel buiten staat is om, gelijk dit aan Hogarth en Cruikshank gelukte, veel ingeslopen zedenbederf te stuiten. Humor zonder hooger ernst die er achter schuilt, is den edelen humoristischen naam niet waard. Politieke caricatuur was het eenige waar men ten onzent kracht in zocht. En dan zal uw bundel opnieuw bewijs leveren, hoe „Uilenspiegel“ te laag stond, om in hoogere kunstseer meê te tellen. Vooral in teekening schoot dit spotblad te kort, en daarom moest het wel met lange bijschriften uitleggen, wat uit zijn beelden niet sprak. Soms kwamen er wel geestige zetten in voor, maar het hooger kunstpeil bereikte dit blad nooit. Het doelde vooral op het herbergpubliek en onderging er de beademing van. Veel hooger stond de „Spectator“, wat de idee betreft, maar de „Spectator“ had geen tekenaar, en daarom moest schier elke spotprent in dit geleerd orgaan mislukken. Eerst de „Kroniek“ bracht caricatuur van beter gehalte, en Uw eigen „Groene Weekblad“ wist eindelijk den kunstprijs te behalen. In de „Notenkraker“ is de toeleg om opzettelijk valsche munt tot clichés te iken, al te doorzichtig, en hierdoor verliest de teekening aan kunstwaardij. Maar alles bijeen genomen, mocht dan toch de laatste dertig jaren in flinken vooruitgang geroemd worden. Ook Nederland doet op caricatuurgebied thans met eere meê. En ik stel het op prijs, iets althans van dien vooruitgang ook op mijn credit te mogen boeken.

Dat Ge de spotprenten die het Heilige aantast'en en met Bijbelwoorden hun satiriek spel dreven, uit uw bundel uitliet, waardeer ik. Het was te laf en te min om te worden opgenomen. Het zou uw bundel ontsierd hebben. Ook dat ge een heusch portret vóór in uw bundel plaatst, is een gelukkige greep. Wie in uw bundel graast, dient toch te weten hoe ik er in eigen persoon uitzie, zoo ter correctie van de caricaturen die